

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bavoboda József könyv- és papírkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hírlételek és előfizetési díjak is küldendők. — Telefon hívószám 2. —</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ÜGYVÉD.</p>	<p>FŐMUNKATÁRS: Dr. ELTHES GYULA.</p>	<p>Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Pályára 4 kor. Negyedévre 3 kor. Hirdetési díjak a legelőzőbbban megmértak. Kéziratok nem adóznak vissza.</p>
--	---	--	---

A delegációk.

Feszült közfigyelem mellett alakultak meg a múlt heti delegációk. Ennek oka a külföldi események voltak. Ugyan is a magyar delegátusok fogadása alkalomával a király, a trónbeszédében, Bosznia és Hercegovina tartományok annektálását ünnepélyesen kijelentette és ez által a két tartomány sorsát egyszersemindenkorra megpecsételte.

A trónbeszéd ilyen tartalma nem volt meglepetésszerű. Politikai körökben, sőt a külföld előtt is már a bejelentés előtt köztudomású tényként állott, hogy az annexió már befejezett dolog.

A trónbeszéd nagyon röviden végzett a nagyfontosságú tényekkel. Hangsúlyozta, hogy a monarchiának semmi hódítási vagy területi foglalási szándéka e cselekményével nem volt és ennek bizonyítására a határszéli szándécsák kerültek kiürítésére hivatkozott.

Mi magyarok tehát teljes megnyugvással fogadhatjuk a királyi szöveget. Háborút nekünk nem jelent az annexio. És ennek van a legjótékonyabb hatása.

Harminc éven keresztül amugy is elég pénz és véráldozatot hoztunk Boszniaért. Már magában véve az okkupáció roppant költségeinkbe kerültek és az okkupáció ideje óta pedig mindazok az állami és társadalmi intézmények, amelyek ott létesítettünk, súlyos telherként neheztedek az országra.

Pedig ha az áldozatokat és az ellenértéket egy mérlegre tesszük, az előbbi igen könnyen lenyomná az utóbbit.

Jóllehet, hogy a trónbeszéd lapidáris rövidséggel adta elő a megváltozott helyzetet, annál hosszabb, tartalmasabb és érdekesebb volt Aehrenthal báró külügyminiszter expozéja.

Az annexióhoz való jogainkat a berlini szerződés 25-ik pontjából indokolta. Akkor a nagyhatalmak megbíztak

minket, mint nagyhatalmat, hogy Bosznia-Hercegovinában rendet és békét teremtsünk, mi e meghírást elfogadtuk, azt teljesítettük és ezáltal a tartományok elfoglalására és békés birtokára a jogainkat megszereztük.

A Törökországban történt események szükségessé tették, hogy e tartományokra nézve Törökországgal tisztába jöjjünk.

A helyzet tehát most már világos. Ezt a delegációk, kevés delegátus kivételével tudomásul is vették.

E kevesek között első sorban a horvát delegátus urakat találjuk, akik az annexióval azért nincsenek megelégedve, mert szerintük Horvátország jogai nem vétettek figyelembe.

Hát ez egy újabb találmány. Hogy Horvátországnak, amennyiben így beszélhetünk, mi köze van az annexióhoz, azt nem értjük.

Az annexió a monarchia közjogi ténye volt, a monarchia e tényével, mint Magyarország és Ausztria jelent meg a külföld előtt, már pedig horvát királyság a földön nem létezik, tehát Magyarországon kívül jogai nincsenek, nem is lehetnek.

A delegációk a két állam közös ügyeinek tárgyalására kiküldött bizottságokat alkotnak. Az annexió is a két állam egyöntetű cselekménye lévén, a tartományok további kormányzása és belügyi igazgatása is e bizottságok hatáskörébe tartozik.

Az ideai delegációk tehát e fontos események hatása alatt állanak.

Azonban nem hagyhatók figyelmen kívül azok a kérdések sem, amelyek az elmúlt években, mint függő kérdések szerepeltek és amelyek a Wekerle kormány megalakulásával sem nyertek elintézését. Ezek a kérdések pedig a következők: A vezérkari tisztek és a magyar nyelv; az ezrednyelv; a zászló és címer kérdés és a magyar ipart megillető szállítások.

A delegáció hatáskörébe tartozik, felelősségre vonni a közös hadügyminisztert azért, hogy a vezérkarban a magyar államnyelvet bíró tisztek száma szaporodott e; hogy a Magyarországon kiegészített csapattestek közül a magyar nyelv érvényre jut e.

Erre nézve örvendetes állapotot jelelt, hogy a 37. gyalogezrednél, 6 táborig vadászszázalójnál, az összes táborig és vartüzér csapattesteknél, az összes huszárezrednél az államnyelv érvényesül.

A zászló és címerkérdés eldöntése már régen függő kérdés. A tárgyalások a két miniszterelnök között még mindig befejezetlenek.

Pedig ennek a kérdésnek a megoldása nagyon egyszerű volna. A hadvezetőség minden előtétellel mondjon le. Érvényesüljön a paritás. A magyarországi ezredek címere és zászlója hármas, nemzetiszínű legyen. Az osztrák ezredeké kettőszínű.

Évvel meg van oldva a kérdés.

A mielőtt a trónbeszéd a delegációknak bejelentette volt Bosznia és Hercegovina annektálását, híro járt, hogy ezzel kapcsolatosan a létszámemelés ügye is a delegációk elé kerül. A hír azonban alaptalanul bizonyult. Ugy látzik, hogy a hadvezetőség is tudatában van annak, hogy létszámemelésről nemzeti engedmények nélkül szó sem lehet.

Ha végig tekintünk a közös ügyek költségvetésének táblázatán, észrevehetjük, hogy azon fontosabb változások, rendkívüli kiadások nem szerepelnek. Olyan az a költségvetés, mint a régié. Évről évre bizonyos emelkedést mutat. Így például az ideai kiadások is 19 millióval többet mutatnak, mint a tavalyiak, de ennek fedezésére tekintélyes jövedelem többlet mutatkozik.

Ennek az emelkedésnek azonban egyszer csak vége kell lenni. Mert amugy is óriási összegeket áldozunk a közös hadseregre és ha az évről-

évre való emelkedésnek határa nincsen, akkor hová jutunk,

A nemzet adózásképeségét nem tekinthetjük mesebeli szarvúnak.

A 19 millió többlet kiadást a tisztek fizetésének rendezése okozta. Az elmúlt években fizetésemelést kaptak mondhatni az összes állami alkalmazottak, tehát a katonatisztekre sem tehetünk kivételt. Elvégre a megrágtatottak ők is éppen úgy érzik, mint mások és nagyobb fizetésre nekik is éppen ugyan jogosultságuk, mint más tisztviselőknél.

A katonatiszti pálya ma már nemcsak a vagyonos ifjuság aszarakosó és kedvenc pályája, hanem valószínűleg életpálya. Ott látjuk a középosztály gyermekeit és dícséretre válnak a hasznifjuságnak, most már sokkal nagyobb számban mennek a katonai pályára, mint régebben.

Általános panasz volt, hogy a magyar származású tisztek, nagy rangokat nem igen érnek el.

Ezen a bajon is sokat enyhítettek. És minden ember ugy sem lehet vezérkari főnök.

A polgári pályán is megvan a közép-tehetségek emelkedésének határa.

A kiváló tehetségek pedig ugy az egyik, mint a másik pályán előbb-utóbb, mégis csak érvényesülnek.

Az udvar.

Budavárban trónol a magyar király... Sajnos tis esztendőben egyszer, s akkor is csak röviden, hogy ahogy az emléke is megrögződjék bennünk. Pedig a törvény ugy határozza meg, hogy a magyar királynak az esztendő feleresését Magyarországon kell tölteni. Kétféle? Ha a parasztot a törvény maga elő szövege, s ennek dacára nem jelenik meg, a zsanádok elérágnak, de a magyar királyt zsanádokkal nem hozhatjuk Magyarországra félevenként trónolni. Ha

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

A kivándorlás következményei.

Temetésen állunk. A Hirka Vaszily felesége hunyt el váratlanul s őt kenyérszűrtől apróságot hagyott anyátlanul éppen akkor, amikor az utolsó a világra jött. A szegény ember temetése valahogy megrázóbb, mint a gazdagé, mert azon a halál keze nyomát nem hintik be rózsákkal s a bomló hullára nem raknak illatos koszort. De ez a temetés azóta nem megy ki az eszemből. Az idő is kegyetlen volt s a szél csak vagdosza arcukhoz a fagyos hódarát. A kántor bucsuzatója az egész falu népét megrikatta, csak a férj állt mozdulatlanul s bambán nézett a simára gyalult deszkakoporsóra. Arcának színe s petyhüdt vonásai elárulták, hogy nincs egészen tisztában magával s hogy átkos szenvedélye még a temetés napján is leverte lábáról.

A koporsó körül álló gyermekek kékre fagyott arccal bámultak hol a papra, hol a koporsóra s könnyes szemeből annyi szenvedés kandikált ki, hogy szinte berzengés fogott el. Megindultunk a temető felé.

A templom mellett egy alacsony domboldalba helyeztük a meggyötört asszony földi maradványait. A falu népe eloszlott, a rokonok torra gyűltek s mire a fagyos rögtől felhantoltak csak a kántorral maradtam a temetőn.

A kocsi már készen várt s mi is rögtön visszaindultunk a városba. Utközben a kántortól hallottam a szegény asszony történetét.

Ábrahámfalva népét a kilencvenes évek elején szinte néptelenné tette a kivándorlás. A szomszéd város kivándorlási irodája előtt, (amelyet hála Istennek megszüntettek) nem egyszer láttam öt-hat rutén szekert, amelyen tagbaszakadt katonasorban lévő ifjak, a férfikorban levő gazdák bucsuztak szülőitől, családtól. Egy két évre aztán a Hernád és a Svinka völgyében nem egy beszőgezett ablaku ház s öles burjánnal benőtt udvar beszélt a kivándorlás népsorvasztó nyavalyájáról.

Hirka Vaszily is megunta itthon a munkát, mert hát bizony a mi hegyeink közt a rög kemény s ha az irtás bőven is termi a zabot, de azt bizony csak a verejték termékenyíti meg.

Ő is elpredált egy darabka földet az utiköltségre s az asszonyt egy csomó remény-nyel és ígérettel, de egyébiránt üres zsebbel hagyta otthon.

Aztán mindketten megkezdték azt a fénytelen, vigasz nélkül való életet, amely az elszakasztott családtagok sorsa.

A férj Amerikában, a bányában, az asszony odahaza.

Küzdött mindkettő. A föld az első évben felmondta a szolgálatot, mert az asszony keze nem bírta az erős munkát, pedig egész nap künn izzadt s csak éjjel ért rá a házi munkára. A Vaszily meg csak gyűjtött.

Az utiköltség már meg is volt takarítva, amikor Miskó István, a falubeli szomszédja is odakerült munkára, ahol ő dolgozott. Tüstént rá is rohant.

— Te Vaszily, hát pogány lettél, hogy megelégedtél családodról?

Hát nem hagytam ott a földet meg a házat? Az asszonynak is van keze — patogott Vaszily mérgesen, mintha igaza volna, pedig már az ő lelkiismerete is megmozdult s eszébe jutott, hogy a föld javát ő adta el, a házra pedig harmadéve ígért pénzt, hogy az asszony rendbe hozassa.

— Ne ne Vaszilykém, én nem akarok leckézteni, annyit azonban bátran mondhatok, hogyha olyanforma magamfajta zsellérember lettél volna, akkor csak érettünk volna, hogy mit akarsz Amerikában, de akinek egy tenyérnyi földje van is, annak otthon a helye, mert az szorgosabb kézben izesebb kenyeret ad a családjának, mint az amerikai dollár.

— Jó ám a kenyér mellé a só is. Iván: a föld mellett a dollár is elkel.

— Persze, persze, különös-e akkor, amikor az asszony már nyomorékká lett a munkában, a férfi meg elszokott az eke szarvától — tört ki Ivánból a keserűség, mert nagyon szánta az asszonyt.

— Csak nem beteg az asszony? — röknyöködött meg a Vaszily — hisz a nyáron azt írta, hogy egészséges.

— Hisz még nem fekszik az ágyban, de majd nemsokára szemfedőre kell a pénz, ha kenyérré nem küldesz.

Az Iván beszéde nagyon szívén találta Vaszilyt, napról-napra szomorúbb lett, ugy hogy Iván szinte meg is bánta, hogy annyira megijesztette, hát ha még húzta volna az asszonyt ily is?

— Ej, mikor az egész falu szánja, csak ő

nem törődik vele — nyugtatta meg magát ilyenkor.

A Vaszily meg csak tervelt, számított s egy szép napon azzal állt elő, hogy haza megy a falujába.

Iván lebeszélte, s azt tanácsolta neki, hogy inkább az asszonynak küldje az utiköltséget, hogy magához jöjjön, de Vaszily többet nem hallgatott rá.

Gyöngye lelkü ember volt, akit a pénz elvakította, a családja iránt közönyössé tett s mikor a baj rázúdult, akkor legyőzhetetlen vágy fogta el, hogy hazamenjen, segítsen rajtuk s mentse meg őket.

Hja, ha a gyöngye emberek tenni is tudnának, nemcsak 'söhajlozni.

Hazament.

Othonn a pusztulás fogadta. Feleségéből görnyedt, közsvényes asszony lett, a gyerekek arcáról a nélkülözés ritt le. Az udvart a burján verte fel, a háztető is lekiváncozott.

A viszontlátás öröme helyett, mérhetetlen keserűség fogta el a szívét s rávált az asszonyra:

— Hát így viseltesd gondját a portátnak?

— Ember, nem félsz az Istenről, ezért is engem valódni, hát küldél haza csak egy huncut krajcárt is?

— Ugy, ugy mormogta Vaszily az orra alatt s kifordult a szobából.

A rossz lélek egyenesen a korcsnába vitte. Oda pedig csak az első lépés a legnehezebb, többi valahogyan egyre szaporábban következnek. Szive ugyan megdobbant, mikor kezét a

— **Csak egy virágzálat.** Hogy csak egy virágzálat adjunk a halottak koszorujából a halál jegyeseinek élele visszaváltságára, — ezzel a jelszóval nagyszabású akció indul vármegyénkben és városunkban. Vármegyénk alispánja nemes szívtől indítva maga vette kezébe a belügyminiszter által engedélyezett könyvörödmény gyűjtést. A vármegye összes főszołgabíróit fölhívta közreműködésre. És ennek a buzgóságnak köszönhető, hogy még a legkisebb falucskában is megindul az egyesület gyűjtő-társonyába a gyűjtés. A tarsolyok izléses kivitelűek, oldalukon ezzel a fölirattal: »Adakozunk a tudóbetegeknek!« Van egy nyilásuk az adomány befogadására. E hó 24-én indul meg a gyűjtés s célja mintegy száz szegénysorsu folyamodó tudóbeteggel azonnal szanatoriumba helyezni, ezenfelül új intézményeket, főleg dispansereket létesíteni a tudóbetegeknek. Minden egyes ridikűlben megszállt összeget az egyesület hivatalos lapja külön nyugtáz. Örömmel írjuk, hogy az emberszeretettel nemes versenyében a mi vármegyénk és városunk előjár s nemeslelkű hölgyek a temetői gyűjtést is kezükbe vették. Városunkban a gyűjtést Fejér Antal és Riszner Józsefné urasszonyok végzik, kik igazán nemes szívre valló buzgósággal fáradoznak azon, hogy városunk áldozatkész közönsége minél tekintélyesebb összeget juttasson a szegénysorsu tudóbetegek megmentésére.

— **A székely háziipar.** A kereskedelmi kormány a székely háziipar fejlesztését nagy komddal üzi s az iparfejlesztési osztály szakavatott munkásságának nagy része van abban, hogy a székely háziipar a székelység nagy rétegének jövedelmező foglalkozásává lett. Nemcsak a székéber Erdély, de a nagy Magyarországon, sőt az ország határain túl is nagy keresletnek örvendenek a székely háziipar készítményei olyannyira, hogy a háziipar termékeinek értékesítésére alakult szövetkezetek elég szépen fejlődnek s mindjobban terjednek. Ha a magyar kereskedelem forgalomba hozza ezeket a készítményeket, nemcsak hazafias dolgot végez, de olcsóbban is szerzetheti ezeket a tárgyakat, a melyeket eddig Németországból a hazai termékénél sokkal drágábban vásárol.

— **A virilisek névjegyzékének összeállítása.** A törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjai 1909. évi névjegyzékének alapját képező adóhivatali himutatások az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-a értelmében betekintés és névtani felszólamlások megtehetése végett folyó évi október hó 13-ától kezdve 8 napon át a vármegyei kiadóhivatalban közszemlére lesznek kitéve s ezen határidő lejártá után folyó évi október hó 23 és 24-én naponként délelőtt 8 óráig kezdődőleg fogja azokból a vármegyei igazoló választmány a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagoknak az 1909. évre érvényes névjegyzékét összeállítani, illetőleg kiigazítani. Erről az érdekeltek azon figyelemzettséggel értesítettek, hogy mindazok, kik az idézett t. c. 26. §-a értelmében adójuknak kétszeres beszámítására igényt tartanak, folyó évi október hó 23 és 24-én a vármegyehez kisebb tanácskozási természetű ülésen igazoló választmány előtt a hivatalos órák alatt jelentkezzenek és ott jogosultságukat szóval, vagy írásban azért is igazolni igyekezzenek, mint-hogy különben az adó kétszeres beszámításának kedvezményétől ezen egy alkalommal el fogják esni.

— **Ujoncbevonulás.** Folyó hó 5-én és 6-án nagy láma és énekszó zavarta meg a szokásos csendet városunkban. Meglepetés számba nem vehető ez a kellemes szórakozás, mert minden évben október hó első napjaiban részünk van belőle, megismétlődik az ujoncbevonulás, ami rendőri engedélyezett duhajkodással jár. Ezért nem kerülnek a legények a dutyiba.

— **Földrengés.** Október 6-án nemcsak Csik-Szeredában volt részünk a földrengésbe, hanem több közeli és távolabbi helyen is. Kézdivásárhelytől, Gyergyószentmiklóson szintén három erős hullámszerű lökés volt. Brassóban szintén. Sepsiszentgyörgyön a szinielőadás alatt történt a rengés, mely valóságos rémületet keltett a közönség körében és jajveszékelve futott ki a szabadba. Bukarest-, Bécs- és Triesztben is kisebb-szerű földrengés volt. Gyulafalva, Kovászna felett a havasokban 1000 m. magasságban két egymást követő földrengés volt érezhető.

— **Párba.** Sömegei Vilmos és Urmanczy Nándor orsz. képviselők pénteken délután 4 órákor a Fodor-féle korona herceg-utcai vivóteremben kardpárbaívtak. A párbaíra, mint

beszéli az Urmanczy contra Ditró birtokos-sága pernek a Curian történt tárgyaláson felmerült és inkább magántermészetű összeszólalkozás adót okot. Sömegei segédei voltak dr. Lovász Márton és Cszmadia Endre orsz. képviselők, Urmanczy pedig Zboray Miklós és Gaál Sándor orsz. gyűl. képviselők. A párbaírnál dr. Nagy Albért és dr. Kovács Aladár orvosok segítettek. A párbaírnál Sömegei Vilmos fején és kezén sebet kapott. Urmanczy sértetlen maradt.

— **Ditróiak pere.** 9-én kaptuk a távirati értesítést Budapestről, hogy a Ditró község és Urmanczy János nagybirtokos között folyt erdőper utolsó fórumban is befejezést nyert. A Curia hatályon kívül helyezte a táblai ítéletet, s helyet adott Ditró község jogos keresetének, reá helyezkedvén arra az állásponton, amelyre a csikszeredai kir. törvényszék első foku ítélete helyezkedett volt. A pertárgy értéke körülbelül egymillió korona. Dr. Csiki József csikszeredai ügyvéd, aki a pert vezette, a vele kötött díjlevél szerint 10 százalékos, tehát mintegy 100.000 korona ügyvédi honoráriumot kap. Ditró felkavart község birtokosságát a per kedvező ítélete nagyon megnyugtatta. Reméljük ezek után ott is helyre áll a béke.

— **Színészetünk.** Az erdélyrészi második szini kerül igazgatóságát az 1908—909. évre Fehér Károly színigazgató kapta meg a vele már előbb megkötött szerződése kötelezettsége folytán. Amint értesültünk Fehér Károly társulatával most Sepsiszentgyörgyön van, s hozzánk körülbelül január közepén fog jönni. Társulata igen jó, az előző évi — még területi ditekorsága idejében levő — társulataihoz hasonlítani is alig lehet. Kedves megjelenést, szép hangú és temperamentumos énekesnői, fess és tehetséges férfi színész gárdája már eleve biztosítja neki Csikszereda közönségét. Nyolc tagból áll külön zenekara és teljesen új díszletei vannak. Fehér Károly társulatával me gakarja nyerni magának a kerületbe eső városok közönségét, hogy a jövő évben a kerületre biztos kilátással pályázhassék.

— **Póttárgyosorozat** az 1908. október 16-án tartandó rendes öszi törvh. közgyűlésre. 1. Magánjavak 1907. évi számadásai (6.) 2. Magánjavak felhajtathatlan követelések törlése. 3. A tisztviselői nyugdíj alap 1907. évi számadásai. 4. Dr. Gaál Endre lapszerkesztő és dr. Élthes Gyula főmunkatársi minőségének összeférhetetlensége. 5. Csikszereda város előterjesztése a kir. pénzügyigazgatóság felállítására tárgyában. 6. Esküdt bírósági tagok kisorsolásához bizalmi-fértek kiküldése. 7. Üresedésbe jött törvényhatósági bizottsági tagsági helyek betöltése iránti intézkedés. 8. Madéfalva vasúti rendelkező állomás áthelyezése. 9. Csikszentgyörgy és Bánkfalva szétválasztása. 10. Csikszereda város 1908. évi pótköltségvetése. 11. Gyergyószentmiklós város 1908. évi pótköltségvetése. 12. Gyergyószentmiklós város rendőralap 1909. évi költségvetése. 13. Lázárfalva tanító fizetésének kiegészítése. 14. K.-alsziki főszołgabíró-ságnál írógép beszerzése. 15. Kásonújfaluban haszonbirelengedés. 16. Csicsóban ingatlanok adásvétele. 17. Szépvízen kölcsön felvétele. 18. Ditróban rendőrbiztos helyettesítése. 19. Tusnádon, Rákoson, Pálfalván iskolák államosítása. Csikszereda, 1908. október hó 13-án. Kijadta Szász Lajos, főjegyző.

— **Meghívó.** A csiki róm. kath. tanítóegyesület felcsiki fiókköre 1908. évi október 27-én Csomortánban, az iskolahelyiségben fogja rendezni öszi gyűlést megtartani, melyre a kör tagjai, valamint tanúgy barátait tisztelettel meghívjuk. A gyűlés tárgyai: 1. Délelőtt 9 órákor gyakorlati tanítást tartanak a helybeli tanítók. 2. Elnöki megnyitó. 3. Elnöki jelentések. 4. Szavai György Balázs szenttamási tanító. 5. Felolvas Péter Sándor várdótfalvi tanító. 6. A hátralékos tagsági díjak beszédese. 7. Indítványok. 8. A jövő gyűlés helyének és tárgysorozatának megállapítása. 9. A gyakorlati tanítások zártkörű bírálat. 10. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. Karczfalva, 1908. október 6. Ferencz József, elnök. Pálosi Géza, jegyző.

— **Szüreti mulatság.** A csikszeredai ifjuság önképzőköre 11-én este tartotta meg az előre ítélesnek ígérkező zártkörű szüreti mulatságát a Vigadó összes termelében. A mulatság bevezető része, nagyon bevált s elismerés illéti úgy a rendezőseget, mint a szereplőket. Nem hagyhatjuk azonban említés nélkül a táncrend megállapításának felületeségét, mert hogy egy csikszeredai ifjusági önképzőkör annyira ne kívánjon haladni a korral, hogy táncrendjébe a

négye-eket felvegye, azt fel nem lételeztük volna. Továbbá több figyelmet kellett volna fordítani a rendezősegetnek arra, hogy az illetlen össze nem illő cigarettázást a táncterembe megtárgja. Reméljük jövőben minden, az itt fel nem említetre is több figyelmet fognak fordítani. Máskülönb a mulatság jól sikerültnek mondható.

— **Cabaret.** A múlt héten városunkat megint megtisztelte egy cabaret társaság. Wassermann igazgató és még hárman voltak a társulat tagjai. Két előadást rendeztek. Egy nagy előadást és egy bucsu előadást. Akik ott voltunk általánosan abban a meggyőződésben voltunk, hogy Csikszeredát soha így be nem csapták. Először azért, mert 2 korona volt a beléptidij és e mellett háromszor tányéroztak, másodsor mert egy pár igen rossz viccnél és skandalosus éneklésnél egyebet nem hallottunk. Mi ugyan mindig felfogadjuk, hogy ilyen cseppirágók előadását többet nem látogatjuk, de ritkán tartjuk be. Ezután az lesz a legjobb, hogy minden ide jövő társulattal először ingyenes próba előadást tartatunk és színikerületünk bizottságából 2 tagot kiküldünk, hogy mondjanak véleményét és ha elfogadják, akkor látogatni fogjuk, ellenkező esetben magunkat többet becsapni nem engedjük.

— **Nagy idők tanuja.** Kastal Dávid 48-as nemzeti székelygazda, ki részt vett a nagy-szebeni csatákban, október 6-án meghalt. Temetésére kivontattak a 48-as zászló alatt, a még életbe lévő öreg 48-asok.

— **Felhívás a földrengés bejelentése érdekében.** Az orsz. m. kir. meteorológiai intézethez érkezett tudósítások szerint e hónap 6. napján, kedden este 11 óra körül Erdély délkéleti vármegyékben földrengés volt észlelhető. Ezen természeti tűneményt figyelemmel kísérni és az egybegyűlt adatokat feldolgozni az intézet feladatai közé tartozik, miért is a tudomány érdekében azon kérelemmel fordul a meteorológiai intézet igazgatósága a földrengés terület lakosságához, hogy sziveskedjék megfigyeléseit az intézetet tudatni (Budapest, II. Fő-utca 6.). A földrengési megfigyelésnél az időadatokon kívül fontosággal bír annak ismerete is, vajjon megismétlődött-e a rengés, továbbá voltak-e hangtűnemények hallhatók. Nagy súlyt kell helyezni a jelentésben oly adatokhoz amelyekből a földrengés erősségére lehet következtetni így pl. felgúggesztett tárgyak kilengtek, ajtók megmozdultak, bútor recsegett, edény csörömpölt, egyes állatok, esetleg sokan felébredtek, órák megállottak, bútorok eltolódtak, vakolat repedezett illetve lehullott, kisebb repedések a falakon, harangok megkondultak, nagyobb felrepedések, kémények ledőltek, általános ijedelem, kutak, források vize megváltozott, rombolás stb. Mind-ezen megfigyelések, más mellékltűnemények felsorolásával, levelbelileg is közölhetők az intézetet, de érdeklődőknek utasítással és nyomtatványokkal készséggel szolgál az intézet igazgatósága.

— **Az új fajta árverési hirdetések.** Sűrűn közli már a hivatalos lap azokat az árverési hirdetményeket, melyekre a végrehajtási novella vonatkozó határozománya értelmében az árverést szenvedő neve nincs kitéve. Valóságos torzsszűlötték ezek a hirdetések az írászat mellett okoskodó, az élet követelményeivel nem számoló jogászai bölcseségnek. A sok között kiragadunk egy példát: Hirdeti a végrehajtó, hogy a Budapesti takarékpénztár javára 4400 korona követelés erejéig alperesektől lefoglalt csikók, lovak, szekerek, takarmány stb., Dadóc községben alpereseknél október 8-án megtartandó bírói árverésen elfognak adalni. A hirdetmény felhívja azokat, akik a vételárból való kielégítéshez elsőbbségi jogigényt formálnak, hogy ezt a végrehajtónak jelentsek be. Már most a jogigénylők ha vidéken az árverezni szándékozók nem tudják, hogy a község melyik házában tartatik meg az árverés, olvasnak egy árverési hirdetést, amelynek az árverést szenvedők neveinek kitüntetése nélkül semmi értelme és kár a pénzért amibe a közzététel kerül. Ha ez sem bolond gomba, akkor nincs bolond gomba a világon.

— **A néma bűn.** Egy onanista vallomása. Öngyilkos ifju végrendelete. Közrebocsátja: Várad Endre Ára 2 korona. Ma amidőn a modern törekvések mind azt a célt szolgálják, hogy az ifjuság — mely a jövőnek erős oszlopa kell hogy legyen, — felvilágosítást nyerjen a sexuaiis élet mistikus homályba burkolt rejtelmeiből, nem érdemtelten munkát végzett a fenti mű kibocsátója akkor, amikor az ifju-

kor egyik legsúlyosabb — és végeredményben legveszedelmesebb — bűnét viszi a közönség elé igaz történet alakjában, hogy felvilágosítson mindenkit — úgy a szülőket, mint gyermekeiket — mily veszedelmebe rohan az, aki szervezetével bűnös manipulációt végez. A szülő, ha súlyt helyez arra, hogy ép értelmű-segek szolgálják a jövő nagy céljait gyermekeikben; az ifju, aki saját vesztébe rohamni nem akar, mind olvassa el ezen ocsmány szenvedélyi tárgyaló művet, melyet éppen a riasztó hatása mellett kellene különösen a városban élőkkkel megismertetni. A könyv díszes kiállításban jelent meg és kapható a bizományosnál: Schimkó Gyula könyvkereskedő Budapest, VI., Teréz-körút 32.

— **Nincs mozgósítás.** Városszerte beszélük, hogy az erdélyi hadtestet, melybe a mi fiaink is tartoznak, mozgósították. Jó forrásból eredő értesülésünk alapján írhatjuk, hogy ebből a mozgósítás hírből ez idő szerint semmi sem igaz.

— **A budapesti főiskolai Székely Kör,** október 3-án nagy érdeklődés mellett tartotta meg az évi alakuló közgyűlést, melyen a múlt évi elnököt Elekess Jenőt választották meg újból tiszteletbeli elnöknek; az új tisztikar a következőképpen alakult meg: Elnök lett Kovásznai Gábor, alelnök ifj. Jancsó Benedek, Gagyi Sándor, Főtltkár Benkő Gyula, titkár Nagy Károly, főjegyző Zágoni Dezső, jegyző Körtvélyfáy József, pénztáros Ráduly Dénes, ellenőr Koós Ernő, könyvtáros Bardóc József, háznagy Zsigmond Béla. Végül több dísztagot választott meg.

— **Az Istenkaramlásról és az erkölcsös életéről.** Kecskemét városát a XVII. század vége felé dőghalál, háboru és egyéb veszedelem erősen megfogyasztotta. Hogy tehát a haragvó Isten, aki csapásaival sújtotta a népet, kiengeszteltesse, nem Kecskemét város bírái összegyűlekeztek és a következő rendeletet bocsájították ki a bűnös emberek javítására: »... valaki az Isten ellen való káromkodásokat, szitkozódásokat, az melyek már anakelőltek is sokszor tilalmaztattak, nevezett szerint: Ördög-adta, Teremtette, Ördög lelkű, eb lelkű és ezekhez hasonló Istent haragra indító, eget-földet reszketelő szitkokkal szitkozódik; (de mivel igen kicsiny megszűnése látatott ez ideig) ennekutána el nem szenvedik, akár városban, akár mezőn hallatassék, azt ki fogjuk keresni és aki ebben tapasztalattik, minden kedvezés nélkül száz palca lészen büntetése, sőt ha más módon ki nem találhatnák is, az mezőre kimenvén, egyik szolgált a másikra esküdtetvén, ugyanazokon elkövettyük az büntetést, az kik ebben találhatnák... Azt sem engedjük meg tovább, hogy ezentul akármely öreg ember, ridég legény (aggregény) özvegyasszonyal magánosan csak ketten lakjanak egy házban, hanem külön-külön más háznál, onnét is süthet, főzhet neki! Mindezeket akarjuk, hogy minden igazán, tisztán éljen és jámborul városunkban, hogy az Ur Istennek erős büntető ostorát mindenekben eltávoztassuk, ellenben az Ő felsége áldását naponként minden tapasztalhatóképpen (ha így cselekszünk) rajtunk megérezzük, kit az Ur Isten engedjen jó voltából és irgalmaságából. Amen! Datum et confirmatum hoc mandatum in Oppido Kecskemeth Tempore Judicis praedicti Nobilij Pauli Deak. Anno 1678. 7. Augusti.«

NYILTTÉR.
(E rovatban közöltetésért nem felelős a szerkesztő).
ÖVÁS.

Az utóbbi időben több oldalról az általánosan ismert és kedvelt **Bluestar** és **Aida** szivarkapapírok hamisítványait hozzák forgalomba. A t. szivarkapapír cladó urakat tisztelettel figyelmeztetjük, hogy a szivarkapapír vételénél különösen arra ügyeljenek, hogy a csillagos papírnál egy nagy kék csillag felett **Bluestar** felírás van, míg az **Aida** papírnál minden egyes lap a kard víz jeggyel van ellátva. Kereskedők, kik hamisítványokat forgalomba hoznak, a büntető jogi üldöztes veszélyének vannak kitéve.

Nyilatkozat.
Szász István volt községi rendőrbiztos Gyergyószentmiklós r. t. város közgyűlésén íttas állapdtban jelent meg.
Illetlen viselkedésért elnöki rendreutasításban részesült, másnap a Csikvármegyében is szóva tettem Szász Istvánnak, mint képvis. t. tagnak illetlen viselkedését. Ezért találta meg a »Székelység«-et nyilatkozatával. Miután a részeg ember elől a Megváltó is kitért, csodálkozom, hogy a szomszédában a Székelység neki helyet adott.

Gyergyószentmiklós, október 6-án.
Vikár P. Arthur,
lapuzerkapapír.

KÖZGAZDASÁG.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóúri Részvénytársaság, Budapest, heti jelentése a tőzsdé-forgalomról és penzpiacáról.

Bud.-pest, 1908. október 8.

A budapesti értéktőzsde az elmúlt hét folyamán a bulgáriai, valamint a boszniai események alatt hatása alatt állott és az árfolyamok a külpolitikai helyzet megítélésének fázisai szerint váltakoztak. Általában a tőzsdén a bulgár kérdést elég nyugodtan ítélték meg és nem igen tartanak bonyodalmaktól. Eleinte fedezésekre, később pedig külföldi kedvezőbb tőzsdéhirekre az árfolyamok mindinkább szilárduló irányzatot követtek, míg később nagyobb bécsi és berlini eladási megbízásokra ismét ellanyhultak, mely lanyhulás utóbb a sajtó pesszimistikus közleményei folytán is állandó lett. A külpolitikai események hatása alatt leginkább szenvedett a 4%-os magyar koronajáradék, valamint a két hitel részvény árfolyama, melynek az elmúlt hetiekhez képest lényeges változást mutatnak fel.

A helyi értékek közül élénkebb kereslet folytán a Danubius és beocsini részvények alig szenvedtek árváltozást.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők:

	okt. 1.	okt. 8.
4% magyar koronajáradék	92.75	91.75
Magyar hitel részvény	746.75	745.25
Osztárak hitel részvény	645.25	630.—
Danubius hajógyár részvény	258.50	257.—
Beocsini cementgyár részvény	596	492.50

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt vendégeimmel tudatni, miszerint **borboly és fodrász-üzletemet**

áthelyeztem saját házamba, a Hargita-utca 39. házszám alá. (a pénzügyőri laktanya mellé).

Kérem az igen tisztelt közönség szíves pártfogását és vagyok

kész szolgálattal
BORSODI GÉZA,
fodrász.

1-6

Tanító urak figyelmébe!

Van szerencsém az igen tisztelt tanító urakat értesíteni miszerint az újonnan elrendelt

ISKOLAI NYOMTATVÁNYOK

ugymint: **felvételi, előmetszeli, mulasztási, haladási és látogatási napló,** igen jó minőségű papíron nyomva, nálam olcsó áron szerezhetik be. Minél tömegesebb megrendelést kérve, vagyok tisztelettel

SZVOBODA JÓZSEF
könyv- és papírkereskedő.

A legolcsóbb bevásárlási forrás

F E K E T E V I L M O S

Illatszertárban, Csikszereda

Kaphatók a legfinomabb illatszerek dekagramonként és mindennemű araz- és kézapólok, Gyógy- és virágszappanok

Az Inda-sósorszesz főlerakata.

Petrol-hajszesz korpa és hajkihullás ellen **Hajrak-regenerator** az öszilő hajnak visszaadja az eredeti ifjúkori szímet, valamint mindennemű különlegességek raktára. **A Thymol és Stomatín fogapólok szerek a legjobbak.** A **Trifoleum (hajpetrol)** hőlgyeknek állandó hajpólishoz nélkülözhetetlen. A **Honey Jelly a legjobb koffinomitó.**

Videki megrendelések legraportosabban eszközöltek.

HIRDETÉSEK

olcsó árszámítás mellett közöltetnek s felvetetnek A KIADÓHIVATALBAN.

Faarverési hirdetmény.

A csikszépvízi Szentháromság segélyegyesület igazgatósága, az 1908. évi október hó 31-én delután 2 órakor, az egyesület saját helyiségében tartandó nyilvános szó- és zárt írásbeli árverésen eladja az egyesület tulajdonát képező, csikszépvízi határ „Hosszúsarok” nevű erdejében körül határolt tővön álló körülbelül 3539 darab 2034 m³ lucfenyő haszonfáját.

Kikiáltási ár 3000 korona
Bánatpénz ennek 10 százaléka

Az 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok, melyek a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverező igazgatósághoz nyújtandók be, szintén megfelelő bánatpénzzel látandók el. Az ajánlatokban kiteendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és annak magát aláveti. Utóajánlatok nem fogadtnak el.

Árverési és szerződési feltételek az egyesület pénztárnokánál megtekinthetők.

Az erdőben felfelvétel az igazgatóság előzetes engedélyével eszközölhető

Fejér Janos,
igazgató

1-2

KERESKEDŐ TANULÓNAK

egy jó családból való 13-14 éves iskolázott fiu felvétetik

Troján József fűszerkereskedőnél, Csikszeredában.

LŐTT A VADAKAT,

mint esászár madarat, fogolyt, nyulakat, őzet és medvéket egész télen át utánvét mellett veszek át.

Kuschmann Ferenc vadkereskedő. Brassó.

Első Ferlachi Fegyvergyár

Wernig Péter cs. és kir. udvari szállító társaság k. k. Ferlach, (Karinthia).

Ajanlják világhírű, általánosan elismert jóhírű és elsőrangú gyártmányait, mind Wernig négyesvű fegyverei nagyszerű löképeséggel, mindennemű vadász és céllövőfegyverek, háromcsövű fegyverek, Hammerlin fegyverek, golyós fegyverek, Mannlicher és Mannlicher Schönau fegyverek minden többnagságban felszerelt céllátesővel, vagy a nélkül.

Minden javítást elvállalunk és olcsóan számitunk. Árjegyzék ingyen. Magyar levelezés.

Czaka Béla, mészáros és hentes, Csikszereda.

A fogyasztó közönség szives figyelmét felhívni kívánom évek óta fennálló mészáros üzletemnek

HENTES-ÜZLETTEL

való kibővítésére, melyet teljesen új gépekkel szereltem fel és nem kiméltem semmi anyagi áldozatot, hogy a fogyasztó közönséget tisztán kezelj, legbiztosabb, friss hentesárukkal szolgálhassam ki, n. m.:

Párisi, lengyel, füstölt és szalámi-kolbász, virsli és stbi. cikkekkel.

Fotórekvésem, hogy a fogyasztó közönség legkényesebb igényeit is minden a hentes-üzlethez tartozó árutka kielégíthessen, versenyképes árakkal.

Videki megrendeléseket is a legraportosabban eszközölök.

Nagy raktár magyar gyártmányú női, férfi és gyermek cipőkben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az

ŐSZI ÉS TÉLI IDÉNYRE AZ ÖSSZES ÚJDONSÁGOK

női- és férfi-divatcikkekben, renkívül nagy választékban megérkeztek.

Szép választék különleges női diszkalapokban.

Egyben tisztelettel értesítem, hogy a-budai különlegesség név alatt új minőségű vászon kerül forgalomba, mely az a-budai jehérvítő és eszinozó gyárból készült, s mely hívatva van egy jó minőségűvel, valamint olcsó árral fogja a külföldi gyárokat magyaráz. Gyárosom Csik megye részére kizárólag engem bizott meg ennek árusításával.

Teljes tisztelettel

Pototzky Márton női és férfi-divatraktára. Csikszereda.

Nagy raktár magyar gyártmányú női, férfi és gyermek cipőkben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Brassóban** saját telkemem (Vasut-utca, a tramway elágazásánál) bel- és külföldi márványból faragtatok és esiszoltatok :::

BÚTOR-MÁRVÁNYLAPOKAT ÉS SIREMLÉKEKET

Továbbá raktáron tartok: Gránit, Sienit, Labrador és Andesyt kemény közetű siremlékeket, amelyek kaphatók 20 koronától 2000 koronáig. Mind első kézből a legolcsóbban szerezhetők be. — Ügynökök mellőzésével kérem egész bizalommal hozzám fordulni, mert ez által nagy megtakarítás érhető el. — Szíves pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

NAGY JÓZSEF :: kőfaragó mester :: BRASSÓBAN.

GŐZ-, HŐLÉG ÉS GYÓGYFÜRDŐ A SZOBÁBAN!

Száz és száz orvos korszakot alkotónak jelentette ki az egészségápolás terén. — Közismert dolog hogy

REUMA, CSÚZ ÉS KÖSZVÉNY

ellen az egyedüli biztos hatású szer a hófürdők ::: (gőz- hőlég és gyógyfürdők) rendszeres használata ::::

A „Sanitás” szobafürdő készülékkel otthon lakásának bármely szobájában a leghatásosabb gőz- és hőlég fürdőt készítheti bárki, 5 perc alatt 5 fillér költséggel. A lakásban a kényelem netovábbja. Kipróbált biztos hatású szer nátha, torokfájás, bélrenyheség, álmatlanság eseteiben, stb. Nélkülözhetetlen minden egészséges embernek is. Használat után teljesen összehajtható és valamely szekrény mögé állítható.

FÖRSTNER ALADÁR

a „Sanitás” szobafürdő-készülék egyedüli gyártója. Budapest, VII. kerület, Alsó-erdősor 30. sz. Telefon 97-51.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-GYÁR BRASSÓBAN.

Csikszeredában kapható: **Albert Balázs és Fia** urak kereskedésében.